

AIŠKINAMASIS RAŠTAS
DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS PRIDĖTINĖS VERTĖS MOKESČIO ĮSTATYMO NR.
IX-751 71¹ STRAIPSNIO PAKEITIMO PROJEKTO

1. Įstatymo projekto rengimą paskatinusios priežastys, įstatymo projekto tikslai ir uždaviniai

Smulkusis ir vidutinis verslas laikomas šalies ekonominės ir socialinės gerovės pagrindu, neatskiriama šalies ekonomikos dalimi, padedantis spręsti ekonomines ir socialines problemas, taip pat ir valstybės pajamų šaltinis.

Lietuvos Respublikos Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo Nr. IX-751 71¹ straipsnio pakeitimo projekto tikslas – sudaryti palankesnes sąlygas smulkiąjam verslui.

Sparčiai kylant prekių ir paslaugų kainoms Lietuvoje, toliau brangstant energetiniams ištekliams, 20 proc. ribą peržengusiai infliacijai, būtina atnaujinti smulkiąjam verslui mokestinę bazę, siekti tokio apmokestinimo lygio šalyje, kuris padėtų ne tik išsilaikyti, bet ir toliau plėtoti smulkiąjam verslui.

Nemaža dalis šalies smulkiųjų verslininkų perka prekes pardavimui iš ES valstybių narių verslo subjektų PVM mokėtojų. Šiuo metu per metus įvežamų prekių suma negali viršyti 14 000 eurų. Viršijus minėtą sumą smulkaus verslo atstovai tampa PVM mokėtojais. Remiantis Lietuvos smulkiųjų verslininkų ir prekybininkų asociacijos stebėjimais smulkiųjų verslininkų pajamos, gautos skaičiuojant nuo mėnesio įvežamų prekių sumos ir vidutinio prekių pardavimo antkainio, kelia nemažą rūpestį dėl tolesnio jų išlikimo šalies verslo rinkoje. Todėl Įstatymo projektu ir siūloma padidinti ribą smulkiesiems verslininkams, įsivežantiems iš kitų valstybių narių prekių (išskyrus naujas transporto priemones ar akcizais apmokestinamas prekes) nuo 14 000 iki 30 000 eurų per metus.

2. Įstatymo projekto iniciatoriai ir rengėjai

Įstatymo projekto iniciatorius – Lietuvos Respublikos Seimo narys Algirdas Butkevičius, Lietuvos smulkiųjų verslininkų ir prekybininkų asociacija.

3. Dabartinis teisinis įstatymo projekte aptartų teisinių santykių reglamentavimas

Šiuo metu galiojančioje Lietuvos Respublikos Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo Nr. IX-751 redakcijoje įtvirtinta smulkiesiems verslininkams, perkantiems prekes (išskyrus naujas transporto priemones ar akcizais apmokestinamas prekes) iš ES valstybių narių verslo subjektų PVM mokėtojų, per metus iš minėtų šalių įvežamų prekių suma negali viršyti 14 000 eurų. Smulkiąjam verslininkui viršijus šią sumą jau tampama PVM mokėtoju.

Esant dabartinei aukštai infliacijai, aukštoms prekių kainoms ir esamiems ribojimams apyvartoje smulkiojo verslo atstovams įsigyti prekes pas PVM mokėtojus ir gauti teisingus prekių įsigijimo dokumentus, yra sudėtinga ne tik konkuruoti, bet ir išlikti šiuolaikinėje verslo rinkoje. Įstatymu nustatyta suma – 14 000 eurų suma, kai dabartinės ekonominės sąlygos itin sudėtingos, įvežamoms prekėms iš ES valstybių narių PVM mokėtojų, yra akivaizdžiai per maža, nes smulkiesiems verslininkams būti konkurencingais yra per sunku. Esamas teisinis reguliavimas tik apsunkina smulkųjį verslą, dažnas smulkusis verslininkas praranda motyvą ne tik plėsti verslą, bet ir verslauti.

Įstatymu nustatyta didesnė riba pagerintų smulkiesiems verslininkams sąlygas įsivežant prekes, užtikrintų skaidresnę gaunamų pajamų apyvartą.

4. Naujos teisinio reglamentavimo nuostatos ir kokių teigiamų rezultatų laukiama

Įstatymo projekte siūloma naujai reglamentuoti prekes iš kitos valstybės narės įsigyjančių asmenų registravimą PVM mokėtojais, t. y. smulkiesiems verslininkams padidinti įsigytų iš kitų valstybių narių prekių (išskyrus naujas transporto priemones ar akcizais apmokestinamas prekes)

vertę (neįskaitant PVM, sumokėto ar mokėtino valstybėje narėje, iš kurios prekės atgabentos) praėjusiais kalendoriniais metais, kuri neviršys 30 000 eurų ir einamaisiais kalendoriniais metais nenumatoma šios ribos viršyti.

Didėjant infliacijai, kylant prekių kainoms toks sprendimas sumažintų mokestinę naštą smulkiąjam verslui, padėtų išlaikyti konkurenciją, skaidriau vykdyti pajamų apskaitą, išvengti neteisingo prekių įsigijimo, o svarbiausia - suteiktų daugiau motyvacijos plėsti verslą.

5. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo rezultatai, galimos neigiamos priimto įstatymo pasekmės ir kokių priemonių reikėtų imtis, kad tokių pasekmių būtų išvengta

Priėmus įstatymo pakeitimus, neigiamų pasekmių nenumatoma.

6. Galima priimto įstatymo įtaka kriminogeninei situacijai, korupcijai

Įstatymo projektas neturės įtakos kriminogeninei situacijai ir korupcijai.

7. Galima priimto įstatymo įtaka verslo sąlygoms ir jo plėtrai

Įstatymo priėmimas turės teigiamą įtaką smulkaus verslo plėtrai.

8. Ar įstatymo projektas neprieštarauja strateginio lygmens planavimo dokumentams

Įstatymo projektas strateginio lygmens planavimo dokumentams neprieštarauja.

9. Įstatymo inkorporavimas į teisinę sistemą, galiojantys teisės aktai, kuriuos būtina pakeisti ar panaikinti, priėmus teikiamą įstatymo projektą

Priėmus teikiamą įstatymo projektą, reikės pakeisti Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko 2022 m. balandžio 12 d. įsakymą Nr. VA-34 „Dėl Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko 2002 m. birželio 26 d. įsakymo Nr. 178 „Dėl įregistravimo pridėtinės vertės mokesčio mokėtojų / išregistravimo iš pridėtinės vertės mokesčio mokėtojų taisyklių“ pakeitimo“.

10. Įstatymo projekto atitiktis Valstybinės kalbos, Įstatymų ir kitų teisės norminių aktų rengimo tvarkos įstatymų reikalavimams ir bendrinės lietuvių kalbos normoms, sąvokų ir terminų įvertinimas

Įstatymų projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos įstatymo, Lietuvos Respublikos įstatymų ir kitų teisės norminių aktų rengimo tvarkos įstatymo reikalavimų, ir atitinka bendrinės lietuvių kalbos normas.

11. Įstatymo projekto atitiktis Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatomis ir Europos Sąjungos teisei

Įstatymo projektas atitinka Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatus ir Europos Sąjungos dokumentus.

12. Įstatymui įgyvendinti reikalingi įgyvendinamieji teisės aktai, šių aktų rengėjai

Priėmus teikiamą projektą, reikės pakeisti Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko 2022 m. balandžio 12 d. įsakymą Nr. VA-34 „Dėl Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko 2002 m.

birželio 26 d. įsakymo Nr. 178 „Dėl įregistravimo pridėtinės vertės mokesčio mokėtoju / išregistravimo iš pridėtinės vertės mokesčio mokėtojų taisyklių“ pakeitimo“.

13. Kiek valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų pareikalaus ar leis sutaupyti įstatymo įgyvendinimas

Įstatymo įgyvendinimas nepareikalaus papildomų valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų įsteigtų fondų lėšų.

14 Įstatymo projekto rengimo metu gauti specialistų vertinimai ir išvados

Rengiant įstatymo projektą specialistų vertinimų ir išvadų negauta.

15. Reikšminiai įstatymo projekto žodžiai

Reikšminiai žodžiai, kurių reikia įstatymo projektui įtraukti į kompiuterinę sistemą, įskaitant reikšminius žodžius pagal Europos žodyną Eurovoc: „pridėtinės vertės mokestis“, „PVM mokėtojas“.

16. Kiti, iniciatorių nuomone, reikalingi pagrindimai ir paaiškinimai

Nėra.

Teikia

Seimo narys

Algirdas Butkevičius